

# Spis treści

|                                                                                                                            |    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Przedmowa .....                                                                                                            | 5  |
| 1. Udział i rola funkcji percepcyjno-motorycznych<br>w nabywaniu umiejętności czytania i pisania .....                     | 9  |
| 2. Specyficzne trudności w czytaniu i pisaniu .....                                                                        | 13 |
| 2.1. Wprowadzenie .....                                                                                                    | 13 |
| 2.2. Przyczyny zaburzeń w czytaniu i pisaniu .....                                                                         | 14 |
| 2.3. Wyjaśnienia terminologiczne .....                                                                                     | 15 |
| 2.4. Symptomatologia zaburzeń w czytaniu i pisaniu .....                                                                   | 20 |
| 3. Diagnozowanie zaburzeń w czytaniu<br>i pisaniu — zagadnienia ogólne .....                                               | 23 |
| 4. Charakterystyka zaburzeń w pisaniu i czytaniu<br>w starszym wieku szkolnym .....                                        | 33 |
| 4.1. Dysortografia .....                                                                                                   | 33 |
| 4.2. Dysgrafia .....                                                                                                       | 54 |
| 4.3. Dysleksja .....                                                                                                       | 63 |
| 5. Model diagnozy pedagogicznej w ustalaniu specyficznych<br>trudności w czytaniu i pisaniu u uczniów klas starszych ..... | 71 |
| 5.1. Wprowadzenie .....                                                                                                    | 71 |
| 5.2. Analiza „Skierowania” ze szkoły .....                                                                                 | 73 |
| 5.3. Wywiad z rodzicami ucznia .....                                                                                       | 74 |
| 5.4. Rozmowa z uczniem .....                                                                                               | 74 |
| 5.5. Analiza samodzielnych wypowiedzi pisemnych .....                                                                      | 75 |
| 5.6. Sprawdzenie znajomości zasad ortograficznych .....                                                                    | 77 |

|                                                                                       |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 5.7. Analiza aktualnych wytworów szkolnych<br>i z młodszego wieku szkolnego .....     | 78  |
| 5.8. Badanie poziomu graficznego pisma .....                                          | 80  |
| 5.9. Ocena umiejętności pisania na podstawie<br>sprawdzianów ortograficznych .....    | 81  |
| 5.10. Pamięć słuchowa .....                                                           | 83  |
| 5.11. Pomiar szybkości czytania .....                                                 | 83  |
| 5.12. Badanie słuchu fonematycznego .....                                             | 84  |
| 5.13. Przykłady zdiagnozowanych przypadków .....                                      | 94  |
| 6. Problem oceniania pisemnych prac uczniów<br>z dysortografią .....                  | 103 |
| 6.1. Ocena szkolna prac pisemnych .....                                               | 103 |
| 6.2. Wpływ oceny prac pisemnych z języka polskiego<br>na karierę szkolną ucznia ..... | 112 |
| 6.3. Ocena szkolna a samoocena ucznia .....                                           | 116 |
| 7. Wnioski i uwagi końcowe .....                                                      | 123 |
| Posłowie .....                                                                        | 127 |
| Bibliografia .....                                                                    | 130 |